

HERDENKINGS CONCERTEN 2018

REQUIEM VAN DURUFLÉ

*Uitgevoerd door Concert
Koor- en Orkest Drenthe
o.l.v. Hoite Pruiksmá*

*Solisten:
Erwin Wiersinga, organist
Netty Otter, mezzosopraan
Martijn Sanders, bariton*

28 APRIL 20.00 - 21.30 UUR
SMILDE (DE RANK)

29 APRIL 20.00 - 21.30 UUR
ZUIDLAREN (LAARKERK)

1 MEI 20.00 - 21.30 UUR
LEEUWARDEN (KOEPELTHEATER)

3 MEI 20.00 - 21.30 UUR
COEVORDEN (HERVORMDE KERK)

4 MEI 21.00 - 22.30 UUR
HOOGVEEEN (HOOFDSTRAATKERK)

Nederlandse
Bach Academie

BETEKENIS VOORPAGINA

- De aankondiging van de Herdenkingsconcerten 2018 geeft aan dat er meerdere concerten zijn geweest en dat er nog vele Herdenkingsconcerten worden georganiseerd.
- De Stolpersteine is een gedenksteen ter nagedachtenis aan de verzetsman die is omgekomen in de WOII.
- De witte roos is de kleur van de vrede en de rode roos, de kleur van de liefde, geeft aan dat Vrijheid en Vrede alleen mogelijk is als 'Herdenken' met het hart gebeurt.
- Samen staan de rozen voor de krans die ieder jaar gelegd wordt bij monumenten.

JAAR VAN HET VERZET

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft 2018 uitgeroepen tot 'Het Jaar van het Verzet'. Tijdens alle herdenkingsconcerten wordt een memoriam uitgesproken over verzetsmensen uit de regio.

PROGRAMMA

1. Prelude uit Suite opus 5 van Maurice Duruflé

2. Spreker(s)

3. Requiem van Maurice Duruflé

Intröit

Kyrie

Domine Jesu Christe - koor en baritonsolo

Sanctus

Pie Jesu - mezzo-sopraansolo

Agnus Dei

Lux aeterna

Libera me - koor en baritonsolo

In paradisum

4. Litanies van Jehan Alain

HERDENKINGSCONCERTEN 2019

In de week voor 4 mei 2019

vindt er weer een reeks Herdenkingsconcerten plaats.

*Door Concertkoor- en Orkest NBA wordt het 'Requiem Cherubini' van **Luigi Cherubini** (1760-1842) uitgevoerd, en het Jeugdkoor van koorschool 'Viva la Musica' voert delen uit 'The peacemakers' van Karl Jenkins uit.*

VOORWOORD

Herdenk, en vier de Vrijheid!

Dit stond twee jaar geleden als kop-tekst boven een mooie foto van het Herdenkingsconcert in de regionale krant. De titel raakte mij omdat het precies aangeeft wat 4 en 5 mei betekent.

Door te Herdenken kunnen wij onze Vrijheid vieren.

Het thema 'Jaar van het Verzet', welke is uitgeroepen door het Nationaal Comité 4 en 5 mei, past hier goed bij. Want de verzetsstrijders namen grote risico's door zich te verzetten tegen het naziregime. Niet alleen hun eigen levens liepen gevaar, maar ook dat van hun gezinnen en families.

Zij waren zich bewust van de risico's, maar gingen toch in het verzet.

In verschillende gemeenten is er nu, naast de omgekomen Joden, ook aandacht voor de verzetsstrijders die door verraad zijn opgepakt en zijn omgekomen in de WOII.

Een aantal verzetsstrijders krijgen tijdens deze concerten een gezicht, een gedenkmoment!
Het werk dat zij hebben gedaan mag

niet vergeten worden en ook hun namen mogen wij niet vergeten. Voor de nabestaanden blijven zij altijd een 'levende herinnering' maar in de maatschappij zijn zij 'vergeten'. Door hen deze gedenksteen te geven, met een in memoriam of door het leggen van een Stolperstein, blijven de verzetsstrijders onderdeel van onze maatschappij.

Maurice Duruflé heeft op zijn manier ook een gedenksteen gemaakt. Hij droeg zijn Requiem op aan zijn vader als een blijvende herinnering. Bij ieder concert waar zijn Requiem wordt uitgevoerd wordt de luisteraar daar weer aan herinnerd.

Vanavond staan wij stil bij de uitroep 'Dit Nooit Weer', en dat kan alleen als wij blijven Herdenken.

Mogen er nog vele Stolpersteine onthuld worden...

Corine van Dijk, productieleider

Secretariaatskantoor Tol Secretarie heeft dit jaar de Herdenkingsconcerten georganiseerd.

NEDERLANDSE BACH ACADEMIE (NBA)

De Stichting NBA is een praktijkgerichte academie die de verbindende factor is tussen meesters, gezellen en leerlingen. Maar ook tussen professionele musici en specialisten, getalenteerde amateurs en conservatoriumstudenten. Daarnaast ook tussen leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs. Een academie die de uitvoeringspraktijk van muziek naar een hoger plan wil brengen door het organiseren en geven van o.a. concerten, voorstellingen, cursussen, studiedagen, masterclasses, educatieve projecten en muziekonderwijs op de basisschool. Een culturele, creatieve broedplaats voor talentontwikkeling die op deze wijze een belangrijke bijdrage aan de muziekcultuur levert.

Nederlandse Bach Academie maakt een doorstart

Tot eind 2017 leek het erop alsof de NBA met haar activiteiten zou moeten stoppen vanwege gebrek aan financiële middelen. Gelukkig bleek de Provincie Fryslân alsnog bereid de NBA structureel te subsidiëren. Zij ziet voor de NBA een belangrijke rol weggelegd in het kader van talentontwikkeling.

Op dit moment vinden gesprekken plaats met de Provincie Drenthe met als doel het verkrijgen van meerjarige subsidie. Daarmee kan een basis wor-

den gelegd voor de continuïteit van de NBA.

Dit jaar zullen de activiteiten zoals concerten, educatieve projecten, workshops, masterclasses, koorscholing e.d. beperkt blijven, maar dit wordt anders voor de jaren 2019 en 2020.

Voor de zomervakantie 2018 wordt het activiteitenplan gepresenteerd.

Culturele ANBI-status

De NBA is mede afhankelijk van éénmalige en meerjarige donaties. Doordat zij een culture ANBI-status heeft, geldt voor donateurs een extra fiscale giftenaftrek. Dit maakt het doneren aantrekkelijk voor particulieren en bedrijven die de Nederlandse Bach Academie een warm hart toedragen.

Particulieren mogen 1,25 keer het bedrag van hun gift aftrekken in de IB-aangifte, ondernemingen die onder de vennootschapsbelasting vallen mogen 1,5 keer het bedrag van hun gift in de aangifte Vennootschapsbelasting aftrekken.

Voor vragen hierover kunt u contact opnemen met de zakelijk leider van NBA, Henk Slavenburg via e-mail, henk@nederlandsebachacademie.nl.

REQUIEM VAN MAURICE DURUFLÉ

Introït

Requiem aeternam dona eis Domine,
Et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem;
exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

Kyrie

Kyrie eleison,
Christe eleison
Kyrie eleison.

Domine Jesu Christe

Domine Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni
et de profundo lacu.

Libera eas de ore leonis,
Libera eas de poenis inferni
Et de profundo lacu
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum.

Sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam,
Quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.

Geef hun de eeuwige rust, Heer,
en het eeuwige licht verlichte hen.
U, God, komt een loflied in Sion toe,
en U zal een gelofte afgelegd worden
in Jeruzalem;
verhoor mijn gebed,
tot U kome alle vlees.

Heer ontferm U over ons,
Christus ontferm U over ons,
Heer ontferm U over ons.

Heer Jezus Christus, Koning der
heerlijkheid,
bevrijd de zielen van alle gelovige
overledenen
van de straffen van de hel
en van de diepe afgrond.

Bevrijd hen uit de muil van de leeuw,
bevrijd hen van de straffen van de hel
en van de diepe afgrond.
opdat de onderwereld hen niet
verslindt,
en zij niet in de duisternis vallen.
Maar moge de banierdrager, de heilige
Michael,
hen vertegenwoordigen bij het heilige
licht,
zoals Gij voorheen aan Abraham heeft
beloofd en aan zijn nageslacht.

Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus.

Tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus. Fac eas, Domine, de morte transire ad vitam quam olim Abrahae promisisti et semini ejus.

Sanctus

Sanctus Dominus Deus Sabaoth Pleni sunt coeli et terra gloria tua Hosanna in excelsis
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis

Pie Jesu

Pie Jesu, Domine, dona eis requiem.
Pie Jesu, Domine,
dona eis requiem sempiternam

Agnus Dei

Agnus Dei
qui tollis peccata mundi
dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna

Lux aeterna luceat eis, Domine, cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeterna dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Offeranden en gebeden van lof brengen wij U, Heer.

Neem ze aan voor de zielen van hen die wij vandaag gedenken.

Laat hen Heer, van de dood overgaan naar het leven, zoals Gij voorheen aan Abraham heeft beloofd, en aan zijn nageslacht.

Heilige Heer God der heerscharen
Vol zijn de hemelen en aarde van uw glorie
Hosanna in den hoge
Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer.
Hosanna in den hoge

Barmhartige Jezus, Heer, geef hun rust.
Barmhartige Jezus, Heer,
geef hun eeuwige rust.

Lam Gods
dat de zonden der wereld wegneemt
geef hun eeuwige rust.

Het eeuwige licht verlichte hen, Heer, met uw heiligen in de eeuwigheid, omdat Gij barmhartig zijt.
Geef hun de eeuwige rust, Heer, en het eeuwige licht verlichte hen.

Libera me

Libera me, Domine de morte aeterna,
in die illa tremenda,
quando coeli movendi sunt et terra.
Dum veneris iudicare saeculum per
ignem.

Tremens factus sum ego et timeo,
Dum discussio venerit atque ventura
ira.

Dies illa, dies irae,
calamitatis et miseriae,
dies magna et amara valde.
Requiem aeternam dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Libera me, Domine, de morte aeterna.

In paradisum

In Paradisum deducant te Angeli,
in tuo adventu suscipiant te martyres,
et perducant te in civitatem sanctam
Jerusalem.

Chorus Angelorum te suscipiat
et cum Lazaro, quondam paupere,
aeternam habeas requiem.

*Bron: Requiem voor solisten, koor,
orkest & orgel © 1948 Éditions
DURAND, Parijs, Frankrijk*

Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood,
op die verschrikkelijke dag,
wanneer hemel en aarde zullen
wankelen.

Wanneer U met vuur de eeuwigheid
komt oordelen.

Bang ben ik geworden en ik vrees,
Wanneer het oordeel zal komen en de
toorn nabij is.

Die dag, dag van toorn,
van rampspoed en ellende,
lange en zeer bittere dag.
Geef hun de eeuwige rust, Heer,
En het eeuwige licht verlichte hen.
Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood.

Moge de engelen u het Paradijs
binnenleiden en de martelaren u bij uw
komst ontvangen, en u naar de heilige
stad Jeruzalem brengen.

Moge het engelenkoor u ontvangen
en moge u evenals Lazarus, ooit zo
arm, eeuwige rust hebben.

MAURICE DURUFLÉ (1902-1986)

Maurice Duruflé werd op 11 januari 1902 geboren te Louviers. Op 10-jarige leeftijd werd hij door zijn vader als leerling gebracht aan de zangersschool van de kathedraal in Rouen. Hij studeerde daar ook piano, orgel en muziektheorie. In 1919 verhuisde hij naar Parijs waar hij orgel ging studeren bij Charles Tournemire, waarna hij het Parijse conservatorium bezocht vanaf 1920. Hij studeerde er bij onder meer Paul Dukas en Louis Vierne.

Duruflé won vele prijzen tussen 1922 en 1928 voor orgel en compositie, harmonieleer en fuga. In 1930 werd hij benoemd tot organist aan de Saint-Étienne-du-Mont in Parijs, waar hij tot 1975 in dienst zou blijven. In juni 1939 speelde hij de wereldpremière van het Orgelconcert van Poulenc. In verband hiermee voorzag hij, op verzoek van de componist, de orgelpartij van registratieaanwijzingen. In 1943 werd Duruflé professor voor harmonieleer aan het conservatorium in Parijs.

Op 15 september 1953 huwde hij de organiste Marie-Madeleine Chevalier die zijn assistente was

in de Saint-Étienne-du-Mont. In 1964 en 1966 gingen zij samen op tournee door de Verenigde Staten. Na een auto-ongeluk op 29 mei 1975 moest Duruflé stoppen met zijn werkzaamheden als organist. Duruflé herstelde nooit helemaal van dit ongeluk. In 1976 publiceerde hij zijn laatste werk. Duruflé overleed in een ziekenhuis in Louveciennes in 1986.

Duruflé heeft niet veel werken gepubliceerd, omdat hij niet snel tevreden was. Net als zijn leraar Paul Dukas bleef hij lang aan zijn composities schaven. De gregoriaanse gezangen, die hij veel had gezongen in de jaren op de koorschool in Rouen, waren zijn belangrijkste inspiratiebronnen voor zijn muziek. Dit blijkt onder meer uit het veelvuldig gebruik van middeleeuwse modi, waarin met name het gebruik van de frygische modus opvalt.

Zijn belangrijkste en bekendste werk is het Requiem, dat hij in 1947 heeft gepubliceerd en heeft opgedragen aan zijn overleden vader. Hij had de opdracht gekregen van het Vichyregime, maar deze was alweer gevallen voor Duruflé zijn werk had afgerond. Hij nam de gregoriaanse dodenmis als uitgangspunt, terwijl hij de opzet

van het requiem van Fauré overnam, evenals het optimisme tegenover de dood. Duruflés werk herinnert ook aan het impressionisme. Zijn composities worden gekenmerkt door orde, helderheid en duidelijke vormgeving. Deze getuigen van grote bewogenheid en veel poëzie.

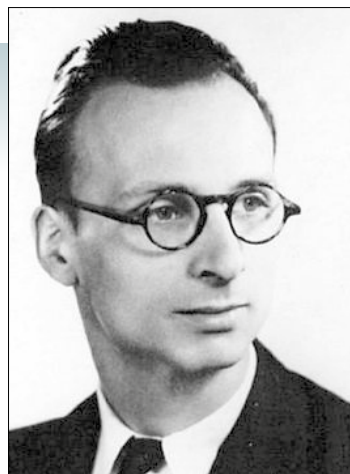
Bron: wikipedia

JEHAN ALAIN

(1911-1940)

Jehan Alain is geboren op 3 februari 1911 en bleek een muzikaal talent. Naast zijn piano- en harmoniumlessen kreeg hij vooral orgelles bij Augustin Pierson op het orgel van de kathedraal Saint-Louis in Versailles.

Jehan maakte zijn debuut op 11-jarige leeftijd en hij speelde op 13-jarige leeftijd als hulporganist van zijn vader Albert Alain op het orgel in de kerk van zijn geboortestad. Zijn vader was organist en leerling van Gabriel Fauré en van Alexandre Guilmant. Jehan had twee zussen, Marie-Odile (1914-1937) en Marie-Claire (1916-2013). Marie-Odile was een sopraan

en pianiste en Marie-Claire was een bekende organiste. Zij heeft zich na zijn vroegtijdige dood altijd ingezet om zijn muziek, met name zijn orgelmuziek, in bredere kringen bekend te maken.

Jehan studeerde vanaf 1928 orgel aan het Conservatoire National Supérieur

de Musique in Parijs onder Marcel Dupré. Daarnaast studeerde hij compositie onder Paul Dukas en Jean Roger-Ducasse.

In de harmonie-klas van André Bloch behaalde hij in 1933 het diploma met een 1e prijs. De fuga en de compositieklas van Georges Caussade sloot hij met een 1e prijs en diploma af. Ook bij Dupré behaalde hij voor orgel en improvisatie een 1e prijs.

Nadat hij afgestudeerd was, kreeg hij in 1935 zijn eerste baan als organist bij de kerk Saint-Nicolas in Maison-Lafitte. In 1940 diende hij in het Franse leger. Hij sneuvelde tijdens de Slag om Frankrijk in Saumur.

Jehan Alain behoort tot de componisten van zijn generatie met grote begaafdheid op het gebied van de orgelmuziek. Naast impressionistische invloeden en invloeden vanuit het verre Oosten (ritmes en toonschalen) is er ook subtiel surrealistische humor in te herkennen. In zijn muziekstijl werd hij beïnvloed door Charles Tournemire en Olivier Messiaen. De bekendste werken van hem zijn de Litanies, de Trois Danses en Le Jardin Suspendu. Jehan heeft veel composities voor orgel en piano geschreven, daarnaast ook voor koren, vocalisten en een aantal missen.

Bron: wikipedia

HOITE PRUIKSMA

ARTISTIEK LEIDER EN DIRIGENT

Hoite Pruiksmā is een veelzijdig musicus. Hij dirigeerde een veelheid aan koor- en orkestwerken voor de meest uiteenlopende bezettingen en uit alle stijlperiodes van de muziekgeschiedenis. De oorsprong van de composities is bij uitvoering steeds het belangrijkste uitgangspunt voor hem.

Als initiator en dirigent is Hoite bij verschillende openluchtspektakels betrokken geweest, zoals de operaproductie 'Opera Aqua' (2000). Aan het Friese meer werden twaalf voorstellingen van Glucks Orfeo om 04.00 uur gegeven, onder regie van Jos Thie. Dit kreeg een vervolg met 65 voorstellingen in de tuinen van paleis Soestdijk (2011 en 2012).

Een ander voorbeeld is de muziekvoorstelling 'The Drunken Sailer' (2003) met arrangementen van chanty's en zeemansliederen met koor en brassband van Percy Grainger. Deze werd uitgevoerd in het kleine vissershaventje van Laaksum. In het kader van 'frysk festival 2008' maakte hij met choreografe Suzy Blok, vormgever Durk Kramer en componist Dirk Dekker, de dansvoorstelling 'De Rite

fan Wetter'. Deze werd opgevoerd op het 'Hofmeer', een klein Fries meertje vlakbij buurschap It Heidenskip.

Hoite componeerde o.a. de eerste Friestalige Johannespassie (1999). Deze ging in première in de Sint Gertrudiskerk van Workum en is in 2004 op cd uitgekomen. Afgelopen maart heeft Hoite samen met een muziekgezelschap getoerd door Nederland met deze Fryske Passy. Het NRC Dagblad o.a. schreef: 'In Pruiksmā's Passy vervloeien verleden, heden en toekomst in muziek en woord. Hij toont zich een waardig erfgenaam maar tevens tegenhanger van Bach.'

Hoite componeerde ook een Friestalige Mattheuspassie onder de titel 'Stille Sneon'. Daarnaast verschillende gelegenheidsstukken zoals een 'Te Deum' en 'Widzesang fen't seemanswiif' (2006) in het kader van de Piter Jelle Troelstra-herdenking. Tijdens de Herdenkingsconcerten in

2017 ging 'I Stood with the dead' in première voor klein orkest en mezzo-sopraan.

Op dit moment is Hoite naast artistiek leider van de Nederlandse Bach Academie, dirigent van de Asser Bach Cantate groep (ABC) en artistiek leider en producer van stichting Uitzonderlijke Producties.

Hoite Pruiksma ontving de Friese cultuurprijs: 'Het gouden viooltje' (1998) voor zijn verdiensten voor het Friese muziekleven en de 'Jan Jansz. Starterprijs voor Podiumkunsten' (2004). Dit is de culturele prijs van de stad Leeuwarden voor zijn verdiensten voor de Friese hoofdstad.

www.stichting-up.nl

NETTY OTTER

MEZZOSOPRAAN

Netty Otter begon al op jonge leeftijd met zingen. Op haar dertiende begon zij met het nemen van zanglessen en tijdens haar middelbare schooltijd was zij soliste bij een meisjeskoor.

Netty volgde zangopleidingen in Zwolle en Utrecht bij Cilly Dorhout en Udo Reinemann en heeft tegenwoordig les bij Lucia Meeuwssen en Jelle Draaijer.

Haar repertoire omvat grote werken; cantates en missen van onder andere Bach, Vivaldi, Telemann en Händel. Daarnaast ook moderne werken van Daan Manneke, Wim van Ligtenberg en Pieter Bakker. Bovendien zingt Netty ook graag in het Fries.

Zo vertolkte zij ondermeer de liederen van Paulus Folkertsma, vertalingen van het Stabat Mater van Pergolesi en de Vier Ernste Gesänge van Johannes

Brahms. Ook zong zij het 'Liwadden liet', het Leeuwarder volkslied, in de stadstaal. Recent kwam het zingen van de liederencyclus 'Over de weg en onder de locht' een compositie van Ellen Dijkhuizen in het Gronings bij.

Het zingen in een koor heeft haar altijd geboeid. Bij Capella Frisiae, o.l.v. Hoite Pruiksmā en Gijs Leenaarts, was zij vaste koorzangeres.

Netty Otter is werkzaam als freelancer bij het Groot Omroepkoor en de Nederlandse Bach Academie en ze treedt regelmatig op met haar vaste pianist Johan Bijhold.

MARTIJN SANDERS

BARITON

Martijn Sanders studeerde aan het Utrechts conservatorium bij Henny Yana Diemer en aan de operaopleiding van de Universität für Musik und darstellende Kunst in Wenen.

Op het Nico Dostal concours in St. Pölten (Oostenrijk) won hij de 1e prijs. Na zijn debuut vertolkte hij rollen bij o.a. de Wiener Kammeroper, Stadtheater Baden en Opera Trionfo. Tevens heeft hij verschillende rollen gespeeld op internationale festivals zoals Tokyo, Bangkok Opera, Hanoioperahouse, Opernfestspielen Klosterneuburg, Belgrade Music Festival. Daarnaast ook bij de Nederlandse opera en bij de Nationale Reisopera.

Als liedzanger en concertsolist heeft Martijn Sanders een grote reputatie opgebouwd en is hij te horen op de belangrijke podia in binnen- en buitenland.

Martijn werkte samen met bekende orkesten zoals o.a. het Residentieorkest

o.l.v. Jaap van Zweden, het Brabants orkest o.l.v. Michael Tabachnik en het Radiofilharmonisch orkest o.l.v. Edo de Waart en Alexander Liebreich.

In november 2010 soleerde hij in Rachmaninovs 'The Bells' op het vierjaarlijkse Prins Clausconcert in aanwezigheid van Hare Majesteit Koningin Beatrix.

Martijn Sanders verleende zijn medewerking aan tal van radio- en televisie-uitzendingen waaronder De Wereld Draait Door (VARA), NTR Podium, Tijd voor Max (MAX) en Vrije Geluiden (VPRO).

www.martijnsanders.com

ERWIN WIERSINGA

ORGANIST

Erwin Wiersinga studeerde aan het Stedelijk Conservatorium in Groningen bij Wim van Beek en behaalde het Diploma UM orgel met een onderscheiding. Ook behaalde hij het UM diploma piano.

Hij concerteerde in vele Europese landen alsmede in Korea, China, Japan en de VS.

Recentelijk trad hij op met het Concertgebouworkest in de Carnegiehall te New York. Zijn spel op belangrijke historische orgels zijn te beluisteren op verschillende cd's, waarvan de cd 'Orgelcultuur in Groningen', opgenomen met enkele Groningse collega's, werd bekroond met een Edison.

In 2004 nam hij samen met het vocaal ensemble The Gents 'het Requiem' en de 'Messe Cum Jubilo' van Maurice Duruflé op. Deze cd werd in de internationale pers zeer lovend ontvangen en in het Franse Classic Today opgenomen in de top 10 van beste cd's in 2005. In de VS werd de cd onderscheiden met de Classic Internet Award. Ook verscheen het complete orgelwerk van Jehan Alain, opgenomen met collega Leonore Lub voor de NCRV Radio op cd.

Erwin Wiersinga is regelmatig actief in verschillende orkesten, waaronder het Concertgebouworkest. In die hoedanigheid werkte hij samen met dirigenten als Mariss Jansons, Ricardo Chailly, Ivan Fischer, Philippe Herreweghe, Sir Colin Davis en Leonard Slatkin.

Hij is orgeldocent aan de Universität der Künste in Berlijn en aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. Daarnaast is hij gastdocent op verschillende conservatoria in Europa, Beijing, Tokyo en Seoul.

Tevens is hij organist op het Hinsz-orgel in de Nederlandse Hervormde kerk in Roden.

In 2014 werd hij, samen met Leo van Doeselaar, benoemd tot titulair organist op het wereldberoemde Arp Schnitger orgel in de Martinikerk in Groningen.

www.erwinwiersinga.nl

HANS RIJKMANS CONCERTMEESTER

Hans Rijkmans raakte al vroeg vertrouwd met de kamermuziek en kreeg vioolles aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam bij Bouw Lemkes.

Als violist en als altviolist speelde hij o.a. bij de Amsterdamse Bachsolisten. Als remplaçant speelde hij in orkesten, zoals het Nederlands Kamerorkest. Met een trio bestaande uit viola da gamba, theorbe en barokviool, maakte hij een tournee door Japan en gaf hij lessen en concerten in Ulaanbataar in Mongolië.

Tegenwoordig wordt Hans regelmatig gevraagd als concertmeester bij begeleidingsorkesten. Hij vertolkt jaarlijks in die rol o.a. de violsolo's in de Mattheuspassie.

Hij werkte mee als violist bij Opera Xynix en in de kindertheaterproductie 'De prinses met de lange haren'.

Solistisch liet hij zich horen in concerten van Bach, Mozart, Bruch, Saint-Saëns en Martinu.

Hans speelt ook altviool, bij gelegenheid viola d'amore, en is verder actief als pianobegeleider van zangers en instrumentalisten.

Als kamermuzikspeler is Hans actief in verschillende ensembles. Hij treedt daarnaast op met het Alaudastrijkkwartet, het Musicamare en met het Swynscop-trio waarmee hij een tournee door Japan maakte.

www.musicamare.com

www.swynscop-trio.nl

Het concertkoor & -orkest Drenthe is samengesteld uit professionele musici, studenten en amateurs. Zij komen allen uit Noord-Nederland.

CONCERTKOOR DRENTHÉ

Repetitor Henry Huisjes

Sopraan

Coby van den Berg
Corine van Dijk
Ingeborg van Dranen
Simone Harmsen
Suzan Hordijk
Irene Kraakman
Netty Kraster
Lenie Klazinga
Wil van der Linde
Anita Links
Janine Niekus
Tineke Ruiters
Hadewieg Slagman
Nanny van der Wal
Lieve Wartena

Alt

Marjan van den Berg
Corrie Borger
Marijke Bos
Angelika de Groot
Christine van Hoof
Martie Kransen
Stephan Paus
Fien van der Pol
Sijtske Pol-Tuinstra
Nienke Puts
Marian Schepers
Agaath Stolte
Erika Voortman
Willy Zwols
Ada Heida

Tenor

Theo Borger
Ludwin Hiemstra
Ton Kraakman
Klaas Lyklema
Roel Munneke
Rien Schippers
Henk van der Linde
Nico van Maanen
Hilly Wiegman
Klaske Westra

Bas

Johan Benjamins
Stephan Brekelmans
Dick Jeronimus
Herman Kamminga
Winfried van Leeuwen
Sytse van der Pol
Joop Slaa
Klaas Smit
Hans de Wolf

CONCERTORKEST DRENTHÉ

Concertmeester Hans Rijkmans

1e Viool

Hans Rijkmans
Laura Pignataro
Josien Rijkmans
Elisabeth Ingenhouz
Louise Jansen

2e Viool

Lenneke Dijkens
Rozemond Zigterman
Britte Broekhuijsen
Robert Baba
Anneke van der Wurff

Altviool

Irma Haverkamp
Emma van Haaren
Lucia Janzen
Joke van Raalte

Cello

Isabelle Gouder de Beauregard
Anne-Elise Thouvenin
Liesbeth Bosboom
Wout van den Heuvel

Contrabas

Marc van Rooij
Wytze de Vries

Trompet

Sander Beens
Desirée Wanders

Pauken

Jarick Bruinsma

Harp

Janneke van der Lugt

Smilde - Irma Nelck, nabestaande

JOHANNES BOSSCHER

woonde in Hoogersmilde en raakte betrokken bij het verzetswerk.

Door verraad werd hij op 6 november 1944 gearresteerd en weggevoerd naar kamp Neuengamme waar hij door ontberingen om het leven kwam.

Op 5 oktober 2017 is zijn Stolperstein onthuld bij zijn laatste woonadres, Rijksweg 235 te Hoogersmilde.

Stichting Stolpersteine Midden-Drenthe heeft zich ingezet om in de gemeente Stolpersteine van omgebrachte joodse inwoners en verzetsmensen te plaatsen.

De voorkant van het programmaboekje is geïnspireerd op

de onthulling van de Stolpersteine van Johannes Bosscher en 'Het Jaar van het Verzet'.

Zuidlaren - Goff Miedema, historisch onderzoeker/schrijver

WILLEM MARINUS TEN HAAF EN ELSINA ALONS

Het echtpaar heeft samen invulling gegeven aan het verzetswerk.

Ze hebben vele tientallen mensen een veilige plek geboden in hun huis, tuin en omgeving. Twee verzetshelden die in Zuidlaren bij leven nooit eer en erkenning hebben gekregen. Pas in

2004 werd duidelijk dat deze eer en erkenning hun wel toekwam.

Het Herdenkingsconcert is een prachtige gelegenheid om het licht te laten schijnen op twee bescheiden mensen.

In april 2018 is een boek verschenen over het leven van de familie Ten Haaf.

JOHANNES KOLF

werd geboren op 16 november 1915 in Westmaas.

Tijdens de oorlog werkte hij bij de politie in Utrecht.

In 1943 moest hij onderduiken en werd hij lid van het verzet onder de schuilnaam Jodocus. Kolf was actief in het gewapend verzet en als lid van de Knokploeg (KP) deed hij o.a. mee aan de kraak op het Huis van Bewaring in Leeuwarden op 8 december 1944.

Op 29 januari 1945 werd hij bij toeval ontdekt bij een controle van de Sicherheitsdienst (SD) na een melding over een illegaal radiotoestel in de woning waar hij ondergedoken zat. Hij probeerde nog te vluchten maar werd dodelijk getroffen door een kogel van de SD.

In 2006 is een boek verschenen over zijn leven en is de stichting 'Johannes Kolf, De Verzetsstrijder Jodocus' opgericht.

Coevorden - Johan Stoffel, Comité 4 mei

WILLEM MANTEL

werd op 28 juni 1894 in Delft geboren. Na zijn studie aan de TH werd hij leraar in Assen en vanaf 1934 directeur van de HBS en de Kweekschool in Coevorden.

In 1941 werd hij gevraagd districtsleider van de OD te worden. De OD was bedoeld om na de Duitse nederlaag de orde te bewaren. Hij was betrokken bij het ontvangen en verbergen van gedropte wapens. Willem Mantel was ook lid van de Coevorder Knokploeg.

Door verraad werd hij met een aantal andere verzetsstrijders uit Zuid-Oost Drenthe op 9 januari 1945 gearresteerd. Hij zat gevangen in Assen en werd op 8 maart 1945 samen

met de gebroeders Hartemink uit Dalen en 114 anderen gefusilleerd. Het was een represaille voor de aanslag op SS-generaal Rauter. Willem Mantel ligt begraven op het Ereveld in Loenen.

Hoogeveen - Albert Metselaar, Historische vereniging

HENK RAAK

werd op 21 juli 1920 geboren in Hollandscheveld en was loketbeambte in het hoofdkantoor aan de Hoofdstraat in Hoogeveen

Hij begon zijn verzetsactiviteiten door onderduikers van adressen te voorzien. Op 17 februari 1944 pleegde hij een overval op het hoofdkantoor en diezelfde dag werd hij opgepakt door de Sicherheitsdienst (SD).

Henk hield vol dat hij niets met de overval te maken had gehad en werd na drie weken detentie in het huis van bewaring in Assen weer vrijgelaten. Toen mede-overvaller Albert Rozeman gearresteerd werd en na martelingen zijn naam noemde, werd Henk in de nacht van 20 op 21 maart 1944 gearresteerd door de SD.

Henk werd gemarteld en bekende, waarop hij door het Polizeigericht

in Kamp Vught ter dood werd veroordeeld.

Uiteindelijk vond de executie plaats in de duinen bij Overveen op 6 juni 1944. Na de oorlog werden zijn stoffelijke resten opgegraven en geïdentificeerd. Hij werd herbegraven op de erebegraafplaats te Bloemendaal in vak 23.

STOLPERSTEINE

De letterlijke vertaling van het woord 'Stolperstein' is 'struikelsteen'.

Het betonnen keisteentje heeft een afmeting van 10 x 10 cm en is aan de bovenkant bedekt met een dun messing plaatje.

In het messingplaatje worden de gegevens van het slachtoffer handmatig gegraveerd. De tekst begint met 'HIER WOONDE'.

Vervolgens wordt de naam van het slachtoffer, geboortjaar, datum van wegvoering, datum van overlijden en de naam van het kamp waar het slachtoffer overleden is of de plaats waar het slachtoffer gefusilleerd is, vermeld.

De Stolpersteine (struikelstenen) liggen in het plaveisel voor het huis waar het slachtoffer woonde. De voorbijganger 'struikelt' symbolisch over de steen en moet zich bukken om de informatie op het steentje te lezen. Hij buigt op deze manier als het ware voor het slachtoffer. Ook voor de nabestaanden van het slachtoffer is het van bijzondere betekenis om een plek te hebben waar het slachtoffer herdacht kan worden: de plek die het slachtoffer innam in de samenleving en de woonomgeving. Op deze wijze worden de slachtoffers blijvend in herinnering gehouden: **'want een mens is pas vergeten als wij de naam niet meer weten'**

GUNTER DEMNIG

OPRICHTER VAN DE STOLPERSTEINE

De Stichting Stolpersteine in de gemeenten sluiten zich aan bij het internationale project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig. Met dit project wordt de herinnering aan Joden, Roma, Sinti, politiek vervolgd, verzetsmannen en -vrouwen, Jehova's getuigen, homoseksuelen en alle slachtoffers van de naziterreur, levend gehouden.

De eerste Stolpersteine zijn in 1996 in Berlijn gelegd. Inmiddels zijn in diverse Europese landen meer dan 50.000 Stolpersteine gelegd. In Nederland zijn in meer dan 100 gemeenten

Stolpersteine geplaatst, waaronder in de plaatsen Hoogeveen, Smilde, Coevorden en Zuidlaren. Gunter Demnig geeft lezingen over het ontstaan van de Stolpersteine en legt nog steeds met zijn team in Europa de Stolpersteine.

www.stolpersteine.eu

Deze concerten werden mogelijk gemaakt door:

provincie **D**renthe

provinsje fryslân
provincie fryslân

G E M E E N T E
MIDDEN-DRENTHE

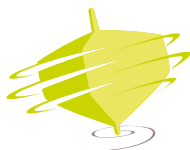
 gemeente Tynaarlo

 Gemeente
Hoogeveen

TERTS & TOETS

*“In elke organisatie groot of klein,
hoort een secretariaat te zijn.”*

TOL SECRETARIE

Als het draait om flexibele, persoonlijke assistentie

Rijksweg 235, 9423 PH Hoogersmilde
T 0592-20 00 09 - E info@tolsecretarie.nl
W www.tolsecretarie.nl

Drukwerk totaal...

Van ontwerp tot verzending.

HANDELSDRUKWERK

- briefpapier
- enveloppen
- visitekaartjes
- offertemappen
- bedrijfsformulieren
- enz.

FAMILIEDRUKWERK

- huwelijkskaarten
- geboortekaartjes
- jubileumkaarten
- rouw(bedank)kaarten

RECLAMEDRUKWERK

- folders
- flyers
- brochures
- mailingen
- enz.

COPYSHOP:

**Digitaal printen en
kopiëren in zwart/wit
en in kleur**

Drukkerij - Printservice - Copyshop
KERKHOVE

